

TURKU
ÅBO

KATSO!
OSAAN HYPIÄ
YHDELLÄ JALALLA.
TYKKÄÄN TEHDÄ
MATKASTANI HAUSKAN.

MITEN SINÄ
YLEENSÄ LIIKUT?

LÄTÄKÖISSÄ
POMPPIMINEN ON KIVAA!
NÄIN MYÖS MONTA LINTUA
JA HÄMÄHÄKINSEITIN
MATKALLA.

MIKÄ TEKEE SINUN
MATKASTASI
SEIKKAILUN?

ONPA PALJON
LIIKENNESÄÄNTÖJÄ!
MITÄ KAIKKEA LAPSET
MAHTAVAT JO
OSATA?

Käpynen

kävelleen

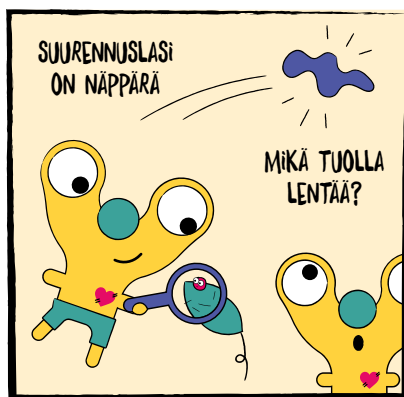

pyöräillen

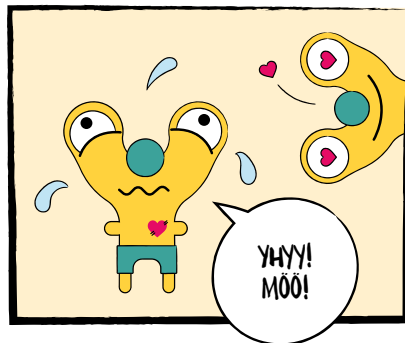
seikkaillen

Kauan, kauan sitten, kaukaisella Käpylän galaksilla syntyi erityisesti liikkumisesta kiinnostunut ystävämme, nimeltään Käpynen.

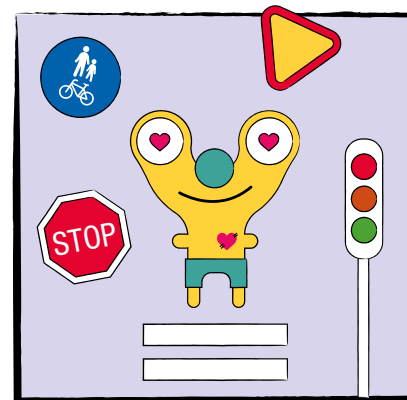
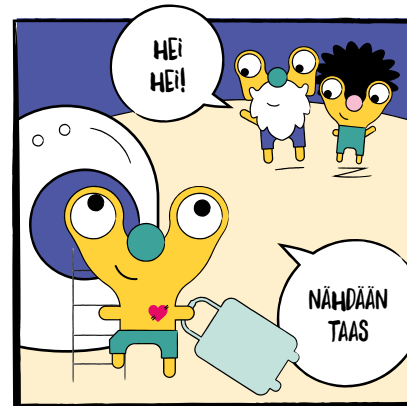
Käpysen perheen kesken tutustuttiin innolla ympäröivään maailmaan ja maailmankaikkeuteen. Hajut, äänet ja erilaiset materiaalit tutkittiin tarkasti. Jatkuvasti havainnoitiin, mitä ympärillä tapahtuu.

Käpynen varttui isosydämisessä perheessä, missä oli normaalia ilmaista tunteitaan aina kiukusta hämmennykseen ja ilosta pettymykseen.

Eräänä päivänä Käpynen kuitenkin huomasi, että Käpylästä puuttuu jotain tärkeää. Käpylässä ei nimittäin tunnettu lainkaan liikennesääntöjä.

Käpynen päättikin pakata laukkunsa ja matkustaa pitkän matkan aina halki linnunradan, etsimään paikkaa, missä liikennesäännöt todella osataan. Käpynen halusi niin kovin oppia nuo säännöt.

Nyt Käpynen haluaa jo kovin liikkumaan ja oppimaan liikennesääntöjä, jotta hän voi myöhemmin kertoa oppimaansa perheelleen.

Kaikkien mutkien jälkeen ja eri suunnista tulevia tähdenlentoja väistellen, Käpynen saapui viimein keskuuteemme Suomen Turkuun.

Sinun tehtävänäsi on auttaa Käpystä liikenteessä. Onnea matkaan!

kävellen pyöräillen seikkaillen

Myös liikenteessä kaikki tunteet ovat sallittuja - välillä tylsistytään, joskus suututtaa ja moni asia ilahduttaa.

Päivä	Matka	Miten	Fiilismittari	Väritä fiilis

Tähän voi laittaa myös askelmittarin lukuja.

☐

Minulla on ehjä kypärä, joka ei heilu päässä ja suojaa myös otsan.

☐

Tarkistan, että jarruni toimivat ennen liikkeelle lähtemistä.

☐

Pyörässäni on valkoinen etuvalo ja punainen takavallo, aina kun on hämärää tai pimeää.

☐

Pyörässäni on soittokello.

☐

Aikuinen kannustaa minua pyöräilemään ja iloitsee kanssani harjoittelusta.

Vinkit huoltajille

Sivulta löydätte lain edellyttämiä varusteita ja muuta tärkeää huomioitavaa.

Kaikkien uusien taitojen harjoittelussa tulee vastaan turhautumista, jonka vuoksi on tärkeää kannustaa ja iloita sinnikkäästä harjoittelusta.

Muista kehua myös kaatumisista, sillä kaatuminen on taitolaji! Kaikki kaatumiset ja horjahdukset kehittävät tehokkaasti tasapainoa.

Miten pyöräilevä Käpynen ylittää suojatien?

- Pyöräilee kovaa vauhtia katsomatta ympärilleen.
- Nousee pois pyörän päältä ja varmistaa, että hänet on huomattu.
- Laulaa, soittaa pyörän kelloa ja ajaa silmät kiinni.

Kuinka monta
kertaa ylität
suojatien matkalla
päiväkotiin, kouluun
tai kauppaan?

Tiesitkö, että..

Vaikka suojatien saisi ylittää pyöräillen, lapselle on usein turvallisempaa taluttaa pyörä suojatien yli. Pyörän taluttaja on jalankulkija, jolloin autot ovat väistämisvelvollisia.

Tiesitkö, että..

Pyöräilijä ja sähköpotkulautailija noudattavat pyöräilijää koskevia sääntöjä. Pyöräilijää koskee monet samat säännöt kuin autoilijoitakin. Esimerkiksi väistämissäännöt kannattaa opetella huolella!

Kuinka pyöräilevän Käpyn tulee toimia ennen suojatielle menemistä?

- Katsoa olan yli vasemmalle varmistaakseen, että kääntyvä autoilija on huomannut hänet, sekä katsoa oikealle tarkistaakseen mahdolliset lähestyvät autot.
- Katsoa ylös nähdäkseen, onko taivaalla lintuja.
- Jutella kaverin kanssa tarkistamatta, onko suojatien ylittäminen turvallista

Kuinka monta liikennemerkkiä näet kuvassa?

.....

Tiesitkö, että..

Auton on väistettävä suojatiellä pyöräilevää, jos auto kääntyy suojatielle tai ennen suojatietä on väistämiseen velvoittava merkki. Muissa suojatienylityksissä pyöräilijä väistää autoa.

Tiesitkö, että..

Jalankulkijoita ovat kävelijöiden lisäksi muun muassa potkulautailijat, rullaluistelijat ja lastenvaunujen kanssa liikkuvat.
Huom! **sähkö**potkulautailija noudattaa pyöräilijän liikennesääntöjä.

Miten kävelevä Käpynen ylittää suojatien?

- Hyppien ja pomppien.
- Silmät kiinni juosten.
- Kävelen, kun on ensin katsonut joka suuntaan.

Mitä vaaroja risteyksessä voi olla?

- a. Autoilija ei huomaa kävelevää Käpystä aidan takaa tai talvella lumikinoksen takaa.
- b. Autoilija ei huomaa Käpystä, koska hän katsoo kännykkäänsä.
- c. Käpysellä on niin kiire, että unohtaa katsella ja kuunnella ympäristöä.

Tiesitkö, että..

Kuulokkeiden käyttö voi aiheuttaa vaaratilanteita. Hälytysajoneuvoja, näköesteen takaa lähestyviä autoja tai pyöräilijän soittokelloa voi olla vaikea kuulla, kun kuulokkeista kuuluvat äänet voivat peittää liikenteen äänet.

Tiesitkö, että..

Liikenteessä liikkuminen on myös sosiaalisten tilanteiden harjoittelua. Aikuinen on lapsen roolimalli, joten käyttäydy liikenteessä, kuten toivot lapsesi käyttäytyvän.

Laske suojatien valkoiset viivat.

.....

**Mitä Käpysellä
täytyy olla
päässä, kun
hän pyöräilee?**

- a. Pyöräilykypärä
- b. Karvalakki
- c. Kukkahattu

**Kuinka monta
suojatietä näet
kuvassa?**

.....

Muistattehan...

Tarkistaa säännöllisesti, että kypärä ei heilu päässä ja se suojaa otsan. Hihnat voivat löystyä, ja vaihtuva päähine vaikuttaa istuvuuteen. Kypärä suojaa vain, jos se pysyy päässä. Muistuta lasta, ettei kypärää saa heitellä tai tiputella.

Tiesitkö, että..

Pyörällä ja sähköpotkulaudalla ei saa kuljettaa useampia henkilöitä, kuin mille ne on suunniteltu. Matkustajaa voi kuljettaa ainoastaan, jos matkustajalle on sopiva istuin.

**Saisiko
Käpynen hypätä
sähköpotkulautaa
ajavan kyytiin?**

- a. Kyllä, otetaan myös muita kyytiin!
- b. Ei, se on laitonta, koska sähköpotkulaudat on valmistettu yhdelle henkilölle.
- c. Kyllä, voin hypätä ajajan harteille tai tangon päälle.

Yhdessä seikkaillen, yhdessä oppien

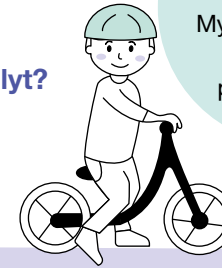
Lapsen valmius liikkua liikenteessä kehittyy vähitellen ja yksilöllisesti. Yhdessä huoltajan kanssa liikkuesssa lapsi oppii parhaiten ja huoltaja voi opettaa ja ohjata lastaan. Tällöin vanhempi myös tunnistaa, milloin lapsi osaa liikkua itsenäisesti liikenteessä.

Oletko potkupyöräillyt?

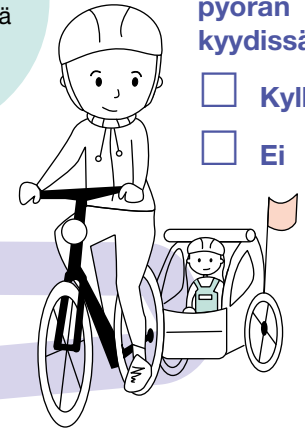
- ☐ Kyllä
☐ Ei

Potkupyöräily kehittää tasapainoa. Myös polkupyörää voi käyttää potkupyöränä.

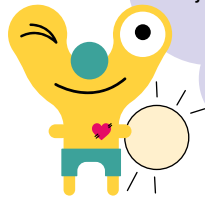

Oletko matkustanut pyörän kyydissä?

- ☐ Kyllä
☐ Ei

Muista heijastin!

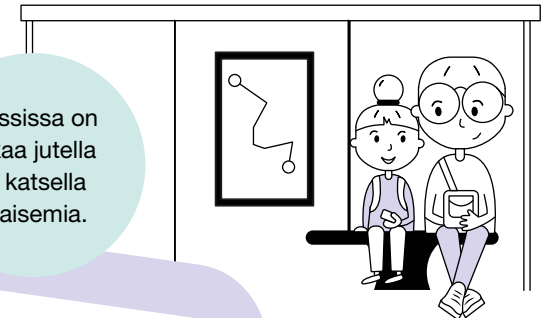
Loiva alamäki helpottaa pyöräilyn harjoittelua.

Oletko matkustanut bussilla?

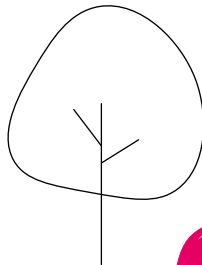
- ☐ Kyllä
☐ Ei

Bussissa on aikaa jutella ja katsella maisemia.

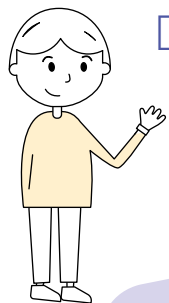

Osaatko käyttää heilauttamalla kertoa kuljettajalle, haluavasi bussin kyytiin?

- ☐ Kyllä
☐ Ei

Tulevan koulumatkan harjoittelun kävelen tai pyöräillen voi aloittaa jo nyt!

Osaatko pyöräillä?

- ☐ Kyllä
☐ Ei

Suuntamerkki kertoo muille tiellä liikkujille, mihin suuntaan olet kääntymässä.

Oletko harjoitellut suuntamerkin näyttämistä?

- ☐ Kyllä ☐ Ei

Muistathan lukita pyöräsi!

Kannattaako kävely- tai pyöräilyreitti suunnitella pysäköintialueen läpi?

- a. Kyllä, se on hyvä oikopolkul!
- b. Kyllä, siellä on hyvin tilaa tehdä kuperkeikkoja ja käärynpyöriä.
- c. Ei, alueella liikkuvien autojen on vaikea havaita lapsia ja voi syntyä vaaratilanteita.

Tiesitkö, että..

Lyhin reitti ei aina ole turvallisim tai miellyttäv in vaihtoehto. Reitti tulisi suunnitella lapsen osaamisen ehdoilla. Käykää yhdessä läpi reitin vaaranpaikat.

Osaatko kertoa Käypselle, mitä liikennemerkkin P tarkoittaa?

- a. Pyöräpaikkaa
- b. Piknik-paikkaa
- c. Pysäköintipaikkaa

Mitä tarkoittaa liikennemerkki, jossa on ihmisiä ja polkupyörä?

- a. Ihmiset katselevat pyörää.
- b. Ihmiset seisovat pyörän tangolla.
- c. Yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä.

Tiesitkö, että..

Pyöräilyyn ja sähköpotkulautiluon sallitut väylät on merkitty liikennemerkkillä. Ilman pyörätien merkintää tulee ajaa ajoradan reunassa. Turussa jalkakäytävät ovat usein laatoitettuja. Alle 12-vuotias saa ajaa jalkakäytävällä, jalankulkijat huomioiden.

Arkimatka voi olla myös seikkailu!

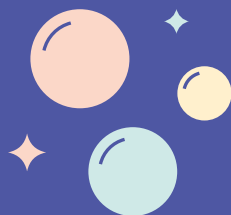
Ruksi kaikki näkemäsi ja kokemasi asiat. Etsikää vaihtoehtoisia reittejä arkimatkoihonne. Arkimatkasta tulee heti mielenkiintoisempi, kun kiinnittää huomiota erilaisiin yksityiskohtiin.

OLEN HUOMANNUT, ETTÄ MONELLA LIIKKUJALLA ON KUULOKKEET KORVILLA. HE EIVÄT VÄLTÄMÄTTÄ KUULE AUTOJA TAI MUISTA OLLA TARKKAAVAISIA LIIKENTEESSÄ.

Tunnistin jonkun hajun ulkona.	Näin pyöräilykypärän aikuisen päässä.	Kuuntelin tuulen suhinaa.
Hypin vesilätäkössä matkalla päiväkotiin.		
		Olen kuullut pyörän kellon äänen liikenteessä.

Pyöräily on paljon muutakin, kuin paikasta toiseen siirtymistä - se voi olla myös hauskoja leikkejä, temppeujen harjoittelua, tunteiden vuoristorataa ja yhteisiä muistoja! Temppeujen harjoittelu kehittää tasapainoa ja pyörän hallintaa. Kiihdytyksen ja jarrutuksen lisäksi on tärkeää osata näyttää kädellä suuntamerkki ennen käännöstä. Sinnikäs harjoittelu tekee mestarin!

Tehtävä 1

Maailman hitain pyöräilijä

Lapsi koittaa polkea mahdollisimman hitaasti ennalta päätetyn matkan ja vanhempi ottaa suorituksesta aikaa. Lapsi voi kisata itseään vastaan ja seuraavilla kerroilla yrittää pyörällä vielä hitaammin.

Tehtävä 2

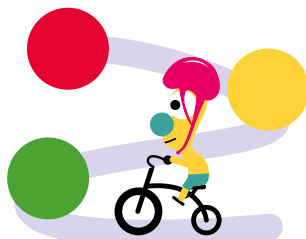
Saippuakuplien metsästys

Aikuinen puhalttaa saippuakuplia ja lapsi koittaa käsin, jaloin, päällä ja/tai pyörällä osua mahdollisimman moneen saippuakuplaan.

Tehtävä 3

Liikennevaloleikki

Leikissä on liikennevalon värit: punainen (seis), keltainen (jalka polkimelle tai hiljentää vauhtia) ja vihreä (saa polkea). Lapsi polkee ympäri kenttää, aikuinen huutaa värin ja lapsi toimii huudetun värin mukaisesti.

Käpynen ja lasten pyöräilyn edistäminen sai alkunsa Scale-up-hankkeessa. Tehtävävihko ja Käpyksen tarina luotiin osana Kävelen, pyöräillen, seikkaillen -hanketta.